

Znaczenie muzykoterapii w procesie leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji

Już dziś zachęcamy Państwa do udziału w konferencji, która odbędzie się 8 czerwca br. w Teatrze Letnim. Organizatorzy zapraszają wszystkich zainteresowanych tematyką muzykoterapii, wstęp będzie wolny.

To już trzecia konferencja naukowa organizowana w naszym uzdrowisku przez Towarzystwo Przyjaciół Ciechocinka. Współorganizatorem konferencji są: Wyższa Szkoła Humanistyczno - Ekonomiczna we Włocławku, Katedra i Zakład Muzykoterapii Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Urząd Miasta Ciechocinek. Temat muzykoterapii w leczeniu uzdrowiskowym i rehabilitacji został podjęty przez Towarzystwo Przyjaciół Ciechocinka z racji praktycznych potrzeb systemowych, bowiem muzykoterapia zawiera istotne znamiona oddziaływania na psychikę człowieka i stanowi ogromny, pomocniczy potencjał w kompleksie procedur leczniczo-rehabilitacyjnych w uzdrowisku.

Muzyka jako sztuka wykorzystywana była już w odległych czasach starożytnych w procesach leczniczych i służyła do oczyszczania dusz, do „katharsis”. W czasach średniowiecza i renesansu nie odnotowano znaczącego zainteresowania muzykoterapią. W czasach nowożytnych, w XVII i XVIII wieku dzięki nowym odkryciom w naukach przyrodniczych, pojawiły się traktaty naukowe dotyczące znaczenia muzyki w medycynie. Dotyczyły one określonych emocji zawartych w muzyce i ich oddziaływania na psychikę człowieka, co miało mieć znaczenie w przywróceniu homeostazy u chorych ludzi. Istotne znaczenie muzyki w procesie leczniczym i rehabilitacji docenione zostało dopiero po drugiej wojnie światowej. W roku 1950 po raz pierwszy pojawiło się pojęcie muzykoterapii. Pierwszy Światowy Kongres Muzykoterapii odbył się w Paryżu w 1974 roku. Z kolei w roku 1985 powołano do życia Światową Federację Muzykoterapii. W Europie funkcjonuje Europejski Komitet Muzykoterapeutów, do którego włączone zostały wszystkie korporacje europejskie oraz Izraela.

W Polsce początki muzykoterapii sięgają lat 50-tych XX wieku. Natomiast za samodzielną dyscyplinę medyczną uznana została w 1972 roku, kiedy to utworzono Zakład Muzykoterapii przy Katedrze Kompozycji i Teorii Muzyki w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej we Wrocławiu. Z biegiem lat widoczna jest znacząca dynamika zainteresowania w Polsce muzykoterapią, szczególnie akademii muzycznych i medycznych. W 1996 roku powołano do życia Stowarzyszenie Muzykoterapeutów Polskich we Wrocławiu, które działa bardzo prężnie, a członkowie tego stowarzyszenia wzbogacają merytorycznie ciechocińską konferencję. Aktualnie w Polsce funkcjonuje kilka korporacji, których

głównym statutowym zainteresowaniem jest muzykoterapia, między innymi: Stowarzyszenie Arteterapeutów Polskich z siedzibą w Kaliszu czy Polskie Stowarzyszenie Muzykoterapeutów z siedzibą w Lublinie. Głównym celem tych korporacji jest naukowa działalność w zakresie muzykoterapii, wdrożenie w praktyce wyników ich badań, a także popularyzacja jej znaczenia w leczeniu, szczególnie w rehabilitacji.

Najbardziej trafną definicję muzykoterapii opartą na wynikach badań naukowych podał M. Janiszewski, która obejmuje pojęcie przedmiotu wielopłaszczyznowo: „Muzykoterapia jest dziedziną wykorzystującą muzykę w sposób ukierunkowany, wielofunkcyjny, kompleksowy i systematyczny w celach uzupełnienia leczenia zabiegowego, farmakologicznego, rehabilitacyjnego, psychoterapii i pedagogiki specjalnej”. Jest więc dziedziną interdyscyplinarną, obejmującą elementy medyczne, psychologiczne, estetyczne i pedagogiczne. Muzykoterapia oddziałuje na trzy sfery organizmu ludzkiego: fizjologiczną, psychiczną i ogólnoustrojową. Dzięki tej złożoności oddziaływania może powodować uwrażliwienie, relaksację lub aktywizację i odreagowanie psychiczne. Z tego powodu istotne znaczenie ma dobór muzyki do potrzeb leczniczych indywidualnego pacjenta lub odpowiednio wyselekcjonowanej grupy.

W uzdrowiskach dość powszechnie wykorzystywano muzykę w celach rekreacyjnych w postaci ogólnodostępnych koncertów w salach koncertowych lub muszlach koncertowych w parkach zdrojowych. Niewątpliwie mają one charakter rozrywkowy i w zależności od rodzaju muzyki mogą mieć aspekt relaksacyjny lub pobudzający. Nie stanowią jednak terapii sterowanej, dostosowanej do potrzeb indywidualnych pacjenta, jego konstrukcji psychicznej, wrażliwości, rodzaju przemiany materii, stanu krążenia tętniczego krwi, wydzielania wewnętrznego, wrażliwości zmysłów i przede wszystkim postaci choroby.

Konferencja, po raz pierwszy organizowana w Polsce, ma na celu przybliżenie naukowych podstaw muzykoterapii w leczeniu i rehabilitacji w uzdrowisku. Planowane jest systemowe opracowanie zasad wykorzystania muzykoterapii klinicznej w warunkach uzdrowiskowych, mając na uwadze ogromny potencjał łóżkowy, kadrowy, diagnostyczny, zabiegowy, klimatyczny i środowisko naturalne. Te uwarunkowania dają duże prawdopodobieństwo sukcesu w podejmowanym przedsięwzięciu, przede wszystkim dla dobra chorego przebywającego w polskim uzdrowisku.

Konferencja zakończy się koncertem orkiestry im. Johanna Straussa pod dyrekcją pana Marka Czeakały. Wydarzenie to odbędzie się w muszli koncertowej w Parku Zdrojowym.

Dr hab. med. Szymon Kubiak prof. WSHE